

РЕКОМЕНДАЦІЇ

слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань
державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування
на тему:

«Проблеми малих міст при проведенні реформи місцевого самоврядування та бюджетної децентралізації»

Учасники слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування на тему: «Проблеми малих міст при проведенні реформи місцевого самоврядування та бюджетної децентралізації», що відбулися 22 травня 2015 року, відзначають наступне.

Багаторічні прагнення до вдосконалення системи адміністративно-територіального устрою та територіальної організації влади на основах децентралізації та деконцентрації владних повноважень, зміцнення правових, організаційних, фінансово-матеріальних основ місцевого самоврядування залишаються не реалізованими до кінця. Однак, здійсненні за останній час кроки органів державної влади свідчать про розуміння у владних колах актуальності і необхідності вказаних напрямків реформ та дають можливість сподіватися на поступовий рух в процесі їх впровадження.

Так, Кабінет Міністрів України розпорядженням від 1 квітня 2014 року № 333 схвалив Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, яка вказує на необхідність здійснення комплексної реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади і визначає основні напрямки та критерії здійснення цієї реформи. З метою організації діяльності органів влади в процесі реалізації вказаної Концепції Кабінет Міністрів України розпорядженням від 18 червня 2014 року № 591 затвердив план заходів щодо реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

Головою Верховної Ради України В.Гройманом з метою вироблення скоординованих дій щодо законодавчого забезпечення децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування, здійснення оперативного фахового аналізу відповідних законопроектів, вироблення пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства та відповідно до рішення Консультативної ради з питань місцевого самоврядування утворено робочий орган Консультативної ради з питань місцевого самоврядування – Експертну групу з питань законодавчого забезпечення децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування.

Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, відстоюючи інтереси місцевого самоврядування передбачені Конституцією України, Європейською

хартією місцевого самоврядування та Додаткового протоколу до неї, залишається важливою платформою для спілкування та консолідації інтересів органів місцевого самоврядування та органів державної влади.

Відмічаючи той факт, що Верховною Радою України за останній час були прийняті ряд важливих законів, які безпосередньо стосуються питання децентралізації владних повноважень та реформування місцевого самоврядування, зокрема закони України «Про співробітництво територіальних громад», «Про засади державної регіональної політики», «Про добровільне об'єднання територіальних громад», «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин», водночас слід зазначити, що при реалізації положень вказаних законодавчих актів виникають складнощі, пов'язані із здійсненням певних процедур.

Так, вимоги Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» щодо порядку ініціювання процесу об'єднання територіальних громад, підготовки відповідних рішень та утворення об'єднаної територіальної громади вимагають певного часу для їх виконання, що ставить під сумнів можливість проведення 25 жовтня 2015 року виборів у об'єднаній територіальній громаді, оскільки процес об'єднання неможливо завершити до початку виборчого процесу.

Держава здійснює фінансову підтримку добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст шляхом надання об'єднаній територіальній громаді коштів у вигляді субвенцій на формування відповідної інфраструктури згідно з планом соціально-економічного розвитку такої територіальної громади. Загальний обсяг субвенцій на формування відповідної інфраструктури об'єднаних територіальних громад визначається законом про Державний бюджет України. Тобто, субвенції громадам можливо надати тільки після їх створення і початку діяльності.

Виходячи з вищенаведеного, об'єднанні територіальні громади також ризикують опинитися без фінансових ресурсів на розвиток і підготовку діяльності, оскільки пропозиції щодо надання фінансової підтримки об'єднаній територіальній громаді вносяться Радою міністрів Автономної Республіки Крим, відповідною обласною державною адміністрацією за поданням місцевої ради об'єднаної територіальної громади Кабінету Міністрів України не пізніше 15 липня року, що передуює бюджетному періоду, в якому передбачається надання такої фінансової підтримки.

Таким чином, громадяни України з 1 січня 2016 року ризикують залишитися без можливості отримання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах через відсутність фінансування та належної інфраструктури.

Не менш важливою залишається проблема об'єднання територіальних громад всупереч перспективному плану формування територій Автономної Республіки Крим та областей або відмова окремих територіальних громад об'єднуватися.

Учасники слухань зазначили, що відсутність реальної фінансової підтримки міст районного значення призводить до того, що останні прагнуть до отримання статусу міста обласного значення як механізму забезпечення соціально-

економічного розвитку. Так, надання статусу міста обласного значення всім містам районного значення та селищам, які є районними центрами матиме позитивні наслідки, а саме:

- знімається проблема навколо дитячих садків та клубних установ в районних центрах з 1 січня 2016 року, де надається до 75% відповідних послуг;
- збільшується фінансовий ресурс міської ради, аналогічно процесу формування бюджетів міст обласного значення у 2015 році. Так, 60% податку з доходів фізичних осіб повертатиметься до відповідних місцевих бюджетів, що дасть можливість посилити їх підготовку до майбутніх об'єднань із сільськими громадами;
- з'являється можливість створити відповідні інфраструктурні об'єкти та провести формування представництв органів виконавчої влади поруч зі створенням нових виконавчих структур відповідно до отриманого статусу міст обласного значення (лікарні, школи, центри надання адміністративних послуг), що, по суті, і є не лише апробуванням реформи місцевого самоврядування, а її впровадженням у майже 400 містах-райцентрах України;
- районні центри зможуть перейти на новий рівень самоврядування і прийняти повноваження у районних державних адміністраціях та районних рад щодо надання послуг у сфері освіти, медицини, соціальному обслуговуванні населення тощо, що суттєво наблизить послуги до людей;
- враховуючи відсутність на даний момент достатньої кількості приміщень та персоналу, міські ради – майбутні центри новостворених громад зможуть отримати субвенцію на підготовку створення відповідної інфраструктури (будівлі для служб, ремонту приміщень та інженерних мереж, навчання та підбір персоналу тощо) без приєднання сусідніх сільських громад, що забезпечить безперервність надання послуг та надасть їм можливість протягом 2016 року підготувати до майбутнього об'єднання як інфраструктуру так і персонал.

Всебічно обговоривши та проаналізувавши проблемні питання, які склались в процесі проведення реформи місцевого самоврядування та бюджетної децентралізації, учасники слухань **рекомендують**:

1.Верховній Раді України:

1.1.Розглянути пропозицію щодо надання статусу міст обласного значення всім містам районного значення і селищам – районним центрам до 1 вересня 2015 року з метою врахування цієї обставини при підготовці проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік».

2. Кабінету Міністрів України:

2.1. Забезпечити належну інформаційно-просвітницьку, організаційну, методичну та фінансову підтримку добровільного об'єднання територіальних громад.

2.2. Забезпечити врахування інтересів територіальних громад при розробленні перспективних планів формування територій Автономної Республіки Крим та областей.

2.3. Поінформувати до 1 вересня 2015 року Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування про шляхи вирішення питань, які виникають в ході реалізації Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», зокрема щодо фінансової підтримки державою об'єднаних територіальних громад у 2016 році.

2.4. На виконання положень абзацу четвертого частини другої статті 78 Бюджетного кодексу України пришвидшити затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в установах банків державного сектору.

3. Міністерству фінансів України:

3.1. Поінформувати до 1 вересня 2015 року комітети Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування та з питань бюджету про стан бюджетного забезпечення міст районного значення у зв'язку із змінами до Бюджетного та Податкового кодексів України.

Народний депутат України, голова підкомітету
з питань адміністративних послуг, державних
символів та нагород Комітету Верховної Ради
України з питань державного будівництва,
регіональної політики та місцевого самоврядування,
Керівник Робочої групи Комітету

О.ДЕХТЯРЧУК